

Dr. sc. Herwig ROGGEMANN,
profesor u mirovini,
Freie Universität Berlin

SUPTILNA IZGRADNJA ODNOSA

Gospodine predsjedniče, zahvaljujem na pruženoj prilici da sudjelujem na ovome skupu. Naučio sam puno o teškoćama u postupanju u raspravi o nedavnoj povijesti ovoga područja.

Za zaključak htio bih naglasiti da su naša njemačka povijest i povijest nacističkog režima za vrijeme Drugoga svjetskog rata te njegove posljedice vrlo težak teret za sve nas, za starije i za mlađe naraštaje.

Trebalo nam je oko pola stoljeća i više da naučimo kako postupati u znanstvenim i političkim raspravama. Ne može se ni očekivati jednostavnije i brže postupanje u ovim velikim povijesnim, političkim, humanitarnim i drugim problemima u regionalnim sukobima.

Naglašavam da se to u sadašnjim njemačkim odnosima naziva čudom. Nijemci danas, i to ne samo političari već i predstavnici kulturnih, sveučilišnih i gospodarskih tijela razvijaju dobre i tijesne veze s našim nekadašnjim takozvanim neprijateljima (Rusijom, Francuskom i Poljskom). To je rezultat više od 50 godina suptilne izgradnje odnosa na visokim državnim i kulturnim razinama, a vas ohrabrujem da nastavite s takvim radom. Smatram da su vaši dosad postignuti rezultati čudesni za cijelu regiju.

Europsko pravo nije samo nadnacionalno (samo se jedan dio europskoga prava može označiti kao supranacionalno, specijalno pravo, a čak se i u tome dijelu znatan dio odluka može smatrati kontroverznom ili su još uvijek kontroverzne u postupanju europskog pravosuđa – Europskog suda u Luksemburgu, kao i sudova država članica).

To će i ubuduće biti izvor sukoba, potencijalno ključno ustavno pitanje za razne države članice, kao i za europsku legislativu. Treba uzeti u obzir da to nije statično nego vrlo dinamično i razvijajuće formiranje novoga međunarodnog prava.

Hvala još jednom.